

AZ OKTATÁSI MINISZTER RENDELETEI

1/1977. (II. 9.) OM számú rendelet az újításokról szóló 38/1974. (X. 30.) MT számú rendelet végrehajtásáról az oktatásügy területén

Az újításokról szóló 38/1974. (X. 30.) MT számú rendelet (a továbbiakban: R.) 17. §-a (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a belkereskedelmi miniszterrel, az egészségügyi miniszterrel, a mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszterrel, a munkaügyi miniszterrel és a pénzügyminiszterrel, továbbá az Országos Találmányi Hivatal elnökével, a Minisztertanács Tanácsi Hivatala elnökével és a Pedagógusok Szakszervezetével egyetértésben a következőket rendelem:

1. §. A rendelet hatálya kiterjed az Oktatási Minisztérium (a továbbiakban: minisztérium), valamint a tanácsak közvetlen irányítása alá tartozó valamennyi oktatási-nevelési intézmény, szerv, intézet, vállalat (a továbbiakban: intézmény) működésével kapcsolatos oktatási, nevelési vagy az oktatással és neveléssel összefüggő újításra.

2. §. (1) A R. alkalmazásában az oktatási újítások területén

— műszakinak tekinthető az az újítási javaslat, amely ismeretanyag (anyagrészt) eredményesebb elsajátítására alkalmas eszköz, tárgy, berendezés készítésére vagy módosítására, továbbá az ezeket kiszolgáló létesítmények (helyiségek) építészeti vagy épületgépészeti kialakítására vonatkozik,

— munkaszervezéssel kapcsolatos az olyan javaslat, amely oktatási-nevelési módszertani jellegű,

— üzemszervezési az a javaslat, amely a munkahelyek és eszközök célszerűbb kihasználására, a munka- és egészségvédelem javítására, illetőleg, amely az oktatással összefüggő adminisztráció javítására irányul,

— jelentős alkotói teljesítmény a nagyobb jelentőségű és széleskörűen alkalmazható újítás.

Azt, hogy a megoldás viszonylag új, az elbíráló szerv illetékességi területének figyelembe vételével kell megállapítani.

(2) Az oktatási tevékenységgel összefüggő, külön díjazás fejében végzett korszerűsítési megoldás újításnak nem tekintendő.

3. §. (1) Az elfogadott újítás hasznosítása
a) intézményi, megyei (fővárosi) szinten vagy
b) országos szinten történhet.

(2) Műszaki újítás hasznosítása szempontjából közömbös az a körülmény, hogy az újítás iskolai foglalkozások keretében, vagy a pedagógus által öntevékenyen, saját kivitelezésben készül, vagy üzemi úton állítják elő.

4. §. (1) Az oktatási-nevelési módszertani újítás hasznosításának kell tekinteni a szakfolyóiratban, külön kiadványban, vagy pedagógus továbbképzés keretében a megvalósításra alkalmas módon történő ismertetést is.

(2) A taneszközre vonatkozó, országos szintű hasznosításra elfogadott műszaki újítás üzemi előállítás céljából elsősorban az Országos Tanszergyártó és Értékesítő Vállalat részére értékesíthető. Ha a vállalat az ajánlattól számított 60 napon belül nem nyilatkozik, az újítás szabadon értékesíthető.

5. §. (1) A „Kiváló Újító” kitüntetésre a minisztérium közvetlen irányítása alatt álló intézmények, a megyei (fővárosi) tanács végrehajtó bizottságának művelődésügyi feladatokat ellátó szakigazgatási szerve, továbbá a Felsőoktatási Pedagógiai Kutatóközpont, az Országos Pedagógiai Intézet és a Szakoktatási Pedagógiai Intézet az Oktatási Minisztériumhoz évenként szeptember 15. napjáig tehetnek javaslatot. A javaslattal kapcsolatos eljárásról külön intézkedem.

(2) A „Kiváló Újító” kitüntetést november 7-én kell átadni.

(3) A „Kiváló Újító” kitüntetés arany fokozatával 5000 forint, ezüst fokozatával 4000 forint, bronz fokozatával 3000 forint pénzjutalom jár. A pénzjutalomról oktatási dolgozó esetében a munkáltató, ha pedig a kitüntetésre javasolt személy nem áll az 1. §-ban meghatározott valamely munkáltatóval munkaviszonyban, a minisztérium gondoskodik.

(4) Az oktatási dolgozók egyéb kitüntetésénél, előléptetésénél és jutalmazásánál az oktatás-nevelés terén végzett kiemelkedő újítói tevékenységet is figyelembe kell venni.

6. §. Ha az újítás hasznossága gazdasági számítással összességében nem mérhető, eszmei újítási

díjat kell megállapítani. Ennek összegét az alábbi körülmények figyelembevételével kell megállapítani:

— a javaslat teljesen új megoldás, vagy már ismert eszköz, illetve módszer lényeges vagy kevésbé lényeges módosítása, továbbfejlesztése,

— az újítás milyen széles körben terjeszthető el,

— az újítás eredményessége, várható oktatási-nevelési hatások.

7. §. Pályázat kiírása esetén rendelkezni kell arról, hogy a kitűzött pályadíj magában foglalja-e az újítás anyagi elismerését is.

8. §. Taneszközre vonatkozó, hasznosításra elfogadott és üzemi előállításra átadott műszaki újítás szerzőjével — ha a vállalat [R. 1. § (2) bekezdés] a taneszközt gyártani kívánja — újabb szerződést kell kötni és a R. 6. §-ának (2) bekezdésében foglalt rendelkezés szerint megállapodni.

9. §. Az újítási javaslatot

a) a minisztérium közvetlen irányítása alatt működő intézmény tevékenységét érintő javaslat esetében az intézmény vezetőjéhez,

b) tanácsi irányítás alá tartozó intézmény tevékenységét érintő javaslat esetében a megyei (fővárosi) tanács végrehajtó bizottsága művelődésügyi feladatokat ellátó szakigazgatási szervének vezetőjéhez

kell benyújtani. A javaslatok nyilvántartásával, a benyújtást igazoló elismervény kiadásával, az újítási ügyintézők szakmai felkészítésével és továbbképzésével, valamint a statisztikai adatszolgáltatással kapcsolatos feladatok ellátásáról az említett vezetők gondoskodnak.

10. §. Az 1. §-ban meghatározott valamely intézménnyel munkaviszonyban álló dolgozó esetében újítási javaslatnak más intézményhez való benyújtásához szükséges engedélyt a 9. §-ban megjelölt vezetők adhatják meg. A minisztérium közvetlen irányítása alatt álló intézményeknek az irányító szerv által kinevezett vezető beosztású dolgozója esetén a munkáltatói engedély megadása a kinevező szerv hatáskörébe tartozik.

11. §. (1) A 9. § szerint benyújtott javaslatokat az ott említett vezetők bírálják el és az újításnak elismert, hasznosítani kívánt javaslat intézményi vagy megyei (fővárosi) hasznosítására az újítóval szerződést kötnek, valamint gondoskodnak a hasznosítási szerződés alapján járó újítási díj kifizetéséről.

(2) Amennyiben a hasznosításra elfogadott újítás az intézményi vagy megyei (fővárosi) hasznosításon túlmenően országos hasznosításra alkalmasnak látszik, az újítást — a (3) bekezdésben foglalt kivétellel — további elbírálás és hasznosítás céljából a minisztériumhoz kell továbbítani. E feladatot a minisztérium

— a felsőfokú oktatásban hasznosítható újítás esetén a Felsőoktatási Pedagógiai Kutatóközpont,

— egyéb újítás esetén az Országos Pedagógiai Intézet bevonásával látja el.

(3) A szakmunkásképzésben a szakmai oktatásra vonatkozó újítást további elbírálás és hasznosítás céljából a Szakoktatási Pedagógiai Intézetnek kell megküldeni.

(4) Az országos hasznosításra elfogadott újítás szerzőjével a minisztérium, illetőleg a (3) bekezdés esetében a Szakoktatási Pedagógiai Intézet külön szerződést köt. Az e szerződés szerint járó újítási díj a korábbi, korlátozott felhasználásra jogosító szerződés alapján felvett díjtól függetlenül megilleti az újítót.

12. §. Az újítás országos hasznosításra elfogadása előtt az esetleg szükséges kísérletek lefolytatásáról audiovizuális műszaki újítás esetén az Országos Oktatástechnikai Központ, egyéb műszaki újítás esetén az Országos Tanszergyártó és Értékesítő Vállalat útján kell gondoskodni, a nem műszaki újítás vonatkozásában a kísérleteket a Felsőoktatási Pedagógiai Kutatóközpont, a Szakoktatási Pedagógiai Intézet, illetőleg az Országos Pedagógiai Intézet folytatja le.

13. §. Az oktatási újításokkal kapcsolatos panaszok ügyében a Pedagógusok Szakszervezete jár el. Az újító javaslatával kapcsolatos sérelmekre vonatkozó panaszok ügyében illetékes szakszervezeti szervnek:

a) a minisztérium közvetlen irányítása alatt működő intézmény elbírálási hatáskörébe tartozó javaslat esetén az intézmény szakszervezeti bizottságát,

b) tanácsi elbírálás esetén a szakszervezet megyei (fővárosi) bizottságát,

c) a minisztériumhoz [11. § (2) bekezdés], illetve a Szakoktatási Pedagógiai Intézetnek benyújtott újítási javaslatok esetén a Pedagógusok Szakszervezetének Központi Vezetőségét kell tekinteni.

14. §. Az újítási díj a dolgozó jutalmazásától független, a hasznosítási szerződés alapján járó szolgáltatás.

15. §. Az e rendelet alapján elbírálási hatáskörrel rendelkező szervek (11. §) kötelesek újítási szabályzatot készíteni a rendelet hatálybalépésétől számított hat hónap alatt, továbbá a pedagógus újítómozgalom fejlesztése érdekében kötelesek gondoskodni pályázatok kiírásáról, évenként október 15-ig feladattervek kitűzéséről, újítási feladatokat ellátó előadó kijelöléséről, valamint az újítási díjak és az újítással összefüggő egyéb költségek anyagi fedezetéről, továbbá az elfogadott újítással kapcsolatban az újító munkáltatójának értesítéséről.

16. §. (1) Ez a rendelet a kihirdetése napján lép hatályba, rendelkezéseit a 38/1974. (X. 30.) MT számú rendelet hatálya alá tartozó és folyamatban levő ügyekben is alkalmazni kell.

(2) A 118/1973. (MK. 7.) MM számú utasítás az oktatásügy területén hatályát veszti.